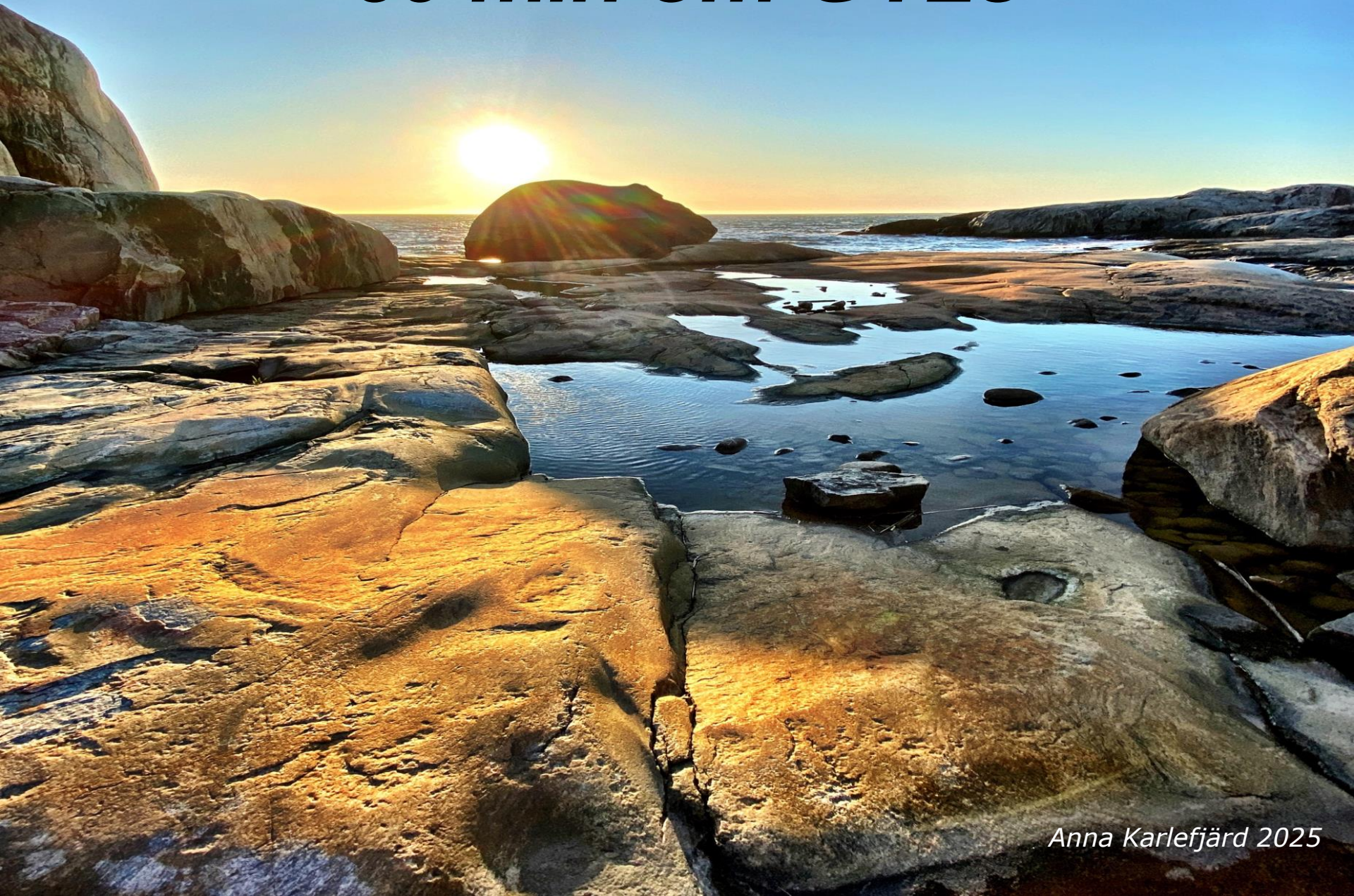

60 min om GY25

Anna Karlefjård 2025

Betygsutredningen 2018
4 februari kl. 16:19 · 3

I dag träffade utredningen Anna Karlefjärd, utbildningsledare vid Karlstads universitet med mångårig erfarenhet av bedömningsforskning och styrdokumentsfrågor, och diskuterade bland annat betygsinflation. Anna pratade om vikten av att lita på lärarnas professionella omdöme, och om svårigheterna att sätta korrekta betyg i ett skolsystem med marknadskrafter.

Betyg och betygssättning

Skolverket

...och nya möjligheter för undervisning, bedömning och betygssättning

I vår föreläsning berättar Anna Karlefjärd från Karlstads universitet om hur undervisning, bedömning och betygssättning kan utvecklas i och med de ändrade planerna och de nya bestämmelserna om betygssättning. Du får veta mer både bakgrunden till ändringarna och om de nya möjligheter som öppnas i undervisningen.

Föreläsningen vänder sig till dig som är lärare i grundskolan och motsvarande former. En textad version publiceras senast den 27 april.

Nya möjligheter för undervisning, bedömning och betygssättning (tid 42:57 min.)

Föreläsningar om Gy25

Film: Läroplanerna i fokus om Gy25, del 1: Varför inför Gy25? (39:34 min)

Anna Karlefjärd, Karlstads universitet, berättar om varför Gy25 behövs. Hon berör hur olika förändringar inklusive Gy25 kan utgöra en förbättring, och tar upp några områden som kan vara bra att tänka på för att få syftena med Gy25 att landa väl.

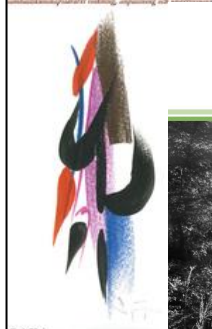
Att diskutera efter föreläsningen

Film: Läroplanerna i fokus - Gy25 och undervisningen i fokus (32:30 min)

Den andra föreläsningen med Anna Karlefjärd, Karlstads universitet, handlar om hur de olika ämnena är konstruerade: deras progression, väsentliga kunskaper och bedömning. Anna behandlar också frågor om bedömning i relation till centralt innehåll i ämnena och den undervisning som bedrivs.

...T RYMNAS INOM SITT
...UTRYMME

Bedömning och betyg

Inledning av kompetensutvecklingsplanerna från Skol i årskurserna 4-6 inför betyg i årskurs 6

Den skriftliga individuella utvecklingsplanen

Skolverket

BEDÖMNING OCH BETYGSÄTTNING

...rektorerna i årskurs 7-9, grundskolan och vuxenutbildningen

www...

BEDÖMNINGSTÖD I SAMHÄLLSKUNSKAP

Samverkan

UPPDRAGSUTBILDNING

Reviderade kursplaner – vad och varför?

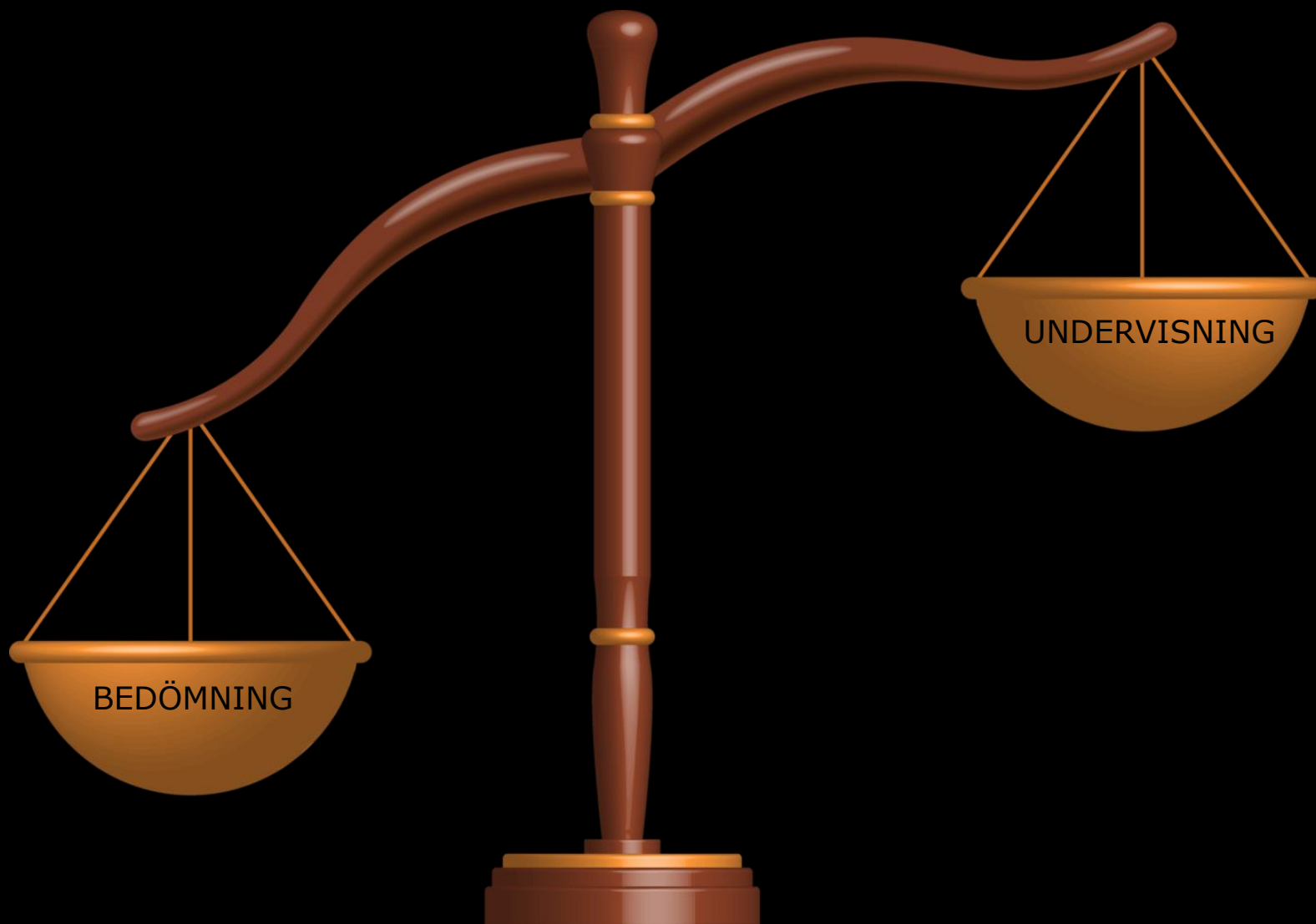
WHY?

Hur hänger GY25 ihop med det professionella friutrymmet?

”Undervisningspraktiker har fått ge vika för bedömningspraktiker och det är förödande för svensk skola. Det får bland annat konsekvensen att elever inte är lika motiverade som innan.”

Agneta Gulz

	F	E	C	A
Samtala och diskutera				Eleven kan samtala om och diskutera enkla frågor som rör energi, miljö, hälsa och samhälle genom att ställa frågor och framföra och bemöta åsikter på ett sätt som för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem.
Söka information				Eleven kan söka naturvetenskaplig information och använder då olika källor och för välutvecklade resonemang om informationens och källornas användbarhet.
Använda information				Eleven kan använda informationen i diskussioner och för att skapa texter och andra framställningar med god anpassning till sammanhanget.
Undersökningar				Eleven kan genomföra enkla undersökningar utifrån givna planeringar och även formulera enkla frågeställningar och planeringar som det går att arbeta systematiskt utifrån.
Säkerhet			I arbetet använder eleven utrustning på ett säkert och ändamålsenligt sätt.	I arbetet använder eleven utrustning på ett säkert, ändamålsenligt och effektivt sätt.
Analys av resultat			Eleven kan jämföra sina och andras resultat och för då utvecklade resonemang om likheter och skillnader och vad de kan berätta om samt ger förslag som efter någon bearbetning kan förbättra undersökningarna.	Eleven kan jämföra sina och andras resultat och för då välutvecklade resonemang om likheter och skillnader och vad de kan berätta om samt ger förslag som efter någon bearbetning kan förbättra undersökningarna.
Dokumentation			Dessutom gör eleven utvecklade dokumentationer av sina undersökningar i text och bild.	Dessutom gör eleven välutvecklade dokumentationer av sina undersökningar i text och bild.
Materias uppbyggnad			Eleven har goda kunskaper om materiens uppbyggnad och egenskaper och andra kemiska sammanhang och visar det genom att förklara och visa på enkla samband inom dessa med relativt god användning av kemins begrepp.	samband inom dessa och något gemensamt drag med god användning av kemins begrepp.
Luft, vatten och kretslopp			Eleven kan även föra utvecklade resonemang om uppbyggnad och egenskaper hos luft och vatten och relatera detta till naturliga förlöpp som fotosyntes och förbränning. I utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om mat, bränslen, kemikalier och andra produkter kan eleven relatera till några kemiska samband och frågor om hållbar utveckling.	Eleven kan även föra välutvecklade resonemang om uppbyggnad och egenskaper hos luft och vatten och relatera detta till naturliga förlöpp som fotosyntes och förbränning. I välutvecklade och väl underbyggda resonemang om mat, bränslen, kemikalier och andra produkter kan eleven relatera till några kemiska samband och frågor om hållbar utveckling.
Upptäckter			Dessutom kan eleven berätta om några naturvetenskapliga upptäckter och deras betydelse för människors levnadsvillkor.	Dessutom kan eleven berätta om några naturvetenskapliga upptäckter och deras betydelse för människors levnadsvillkor.

För att svara måste vi veta vad som ligger bakom rutorna

MEKANISK AVPRICKNING

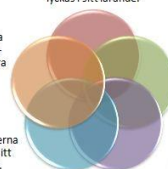
SKENBAR TYDLIGHET

”Hur hamnade vi här?”

5 strategier för en formativ undervisning

1. Klargöra och skapa delaktighet i intentionerna med undervisningen och vad som krävs för att lyckas i sitt lärande.
2. Få till stånd ett lärande klassrum: diskussioner, frågor, aktiviteter och uppgifter som utvecklar och visar elevers lärande.
3. Ge feedback (gensvar) som för de lärande framåt.
4. Aktivera eleverna som ägare av sitt eget lärande. Arbeta med metakognition.
5. Aktivera eleverna som undervisningsresurser för varandra.

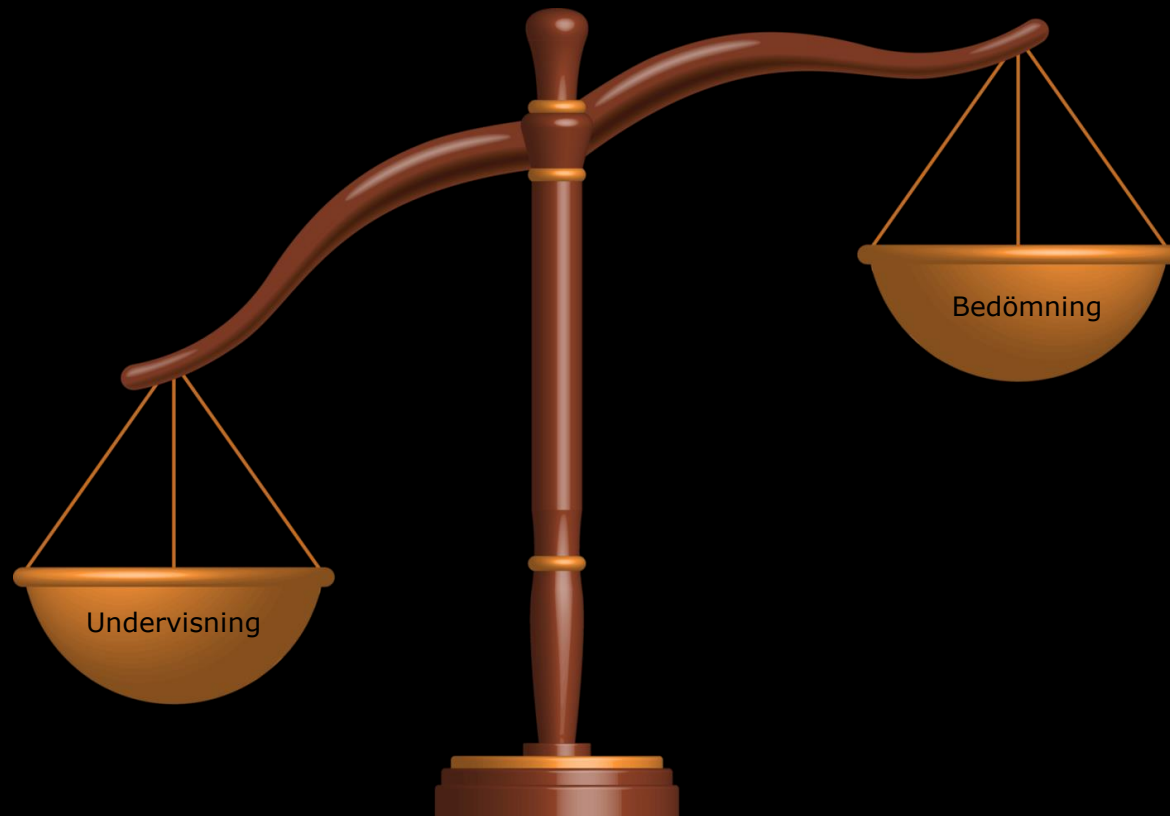

”Har alla hamnat här?”

”Finns det diken vi har hamnat i?”

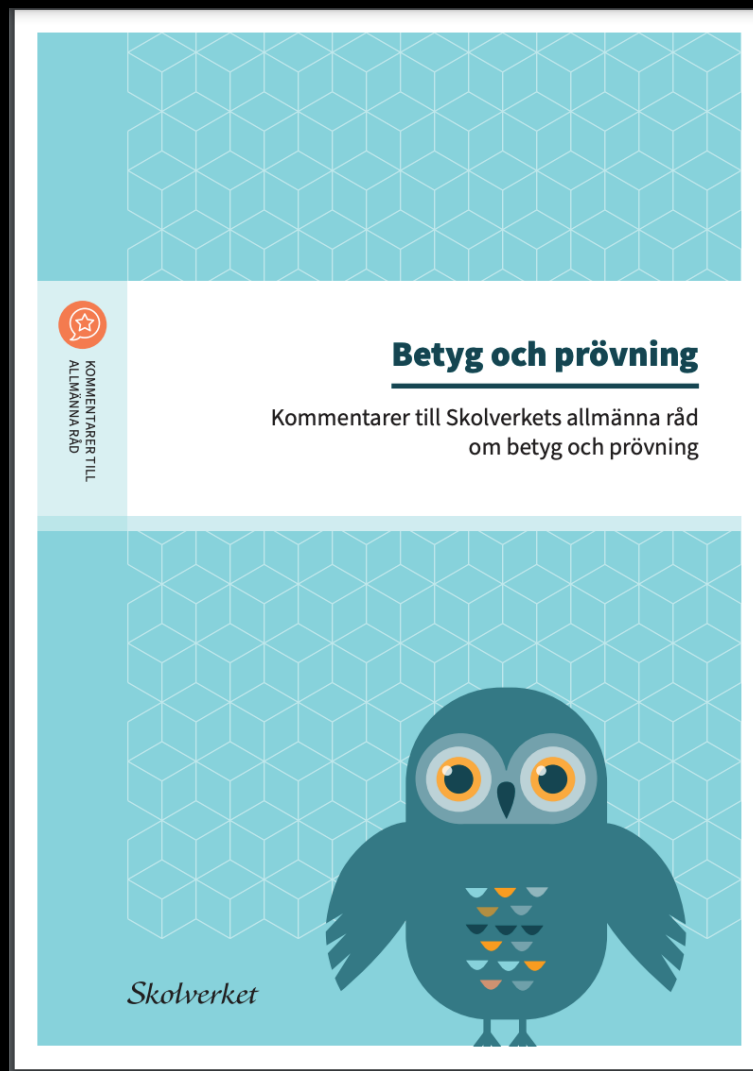

"Man ändrar strandkanten för att skapa en större sjö för oss lärare att agera i."

GY25 crescendot på en trestegslösning

BETYG

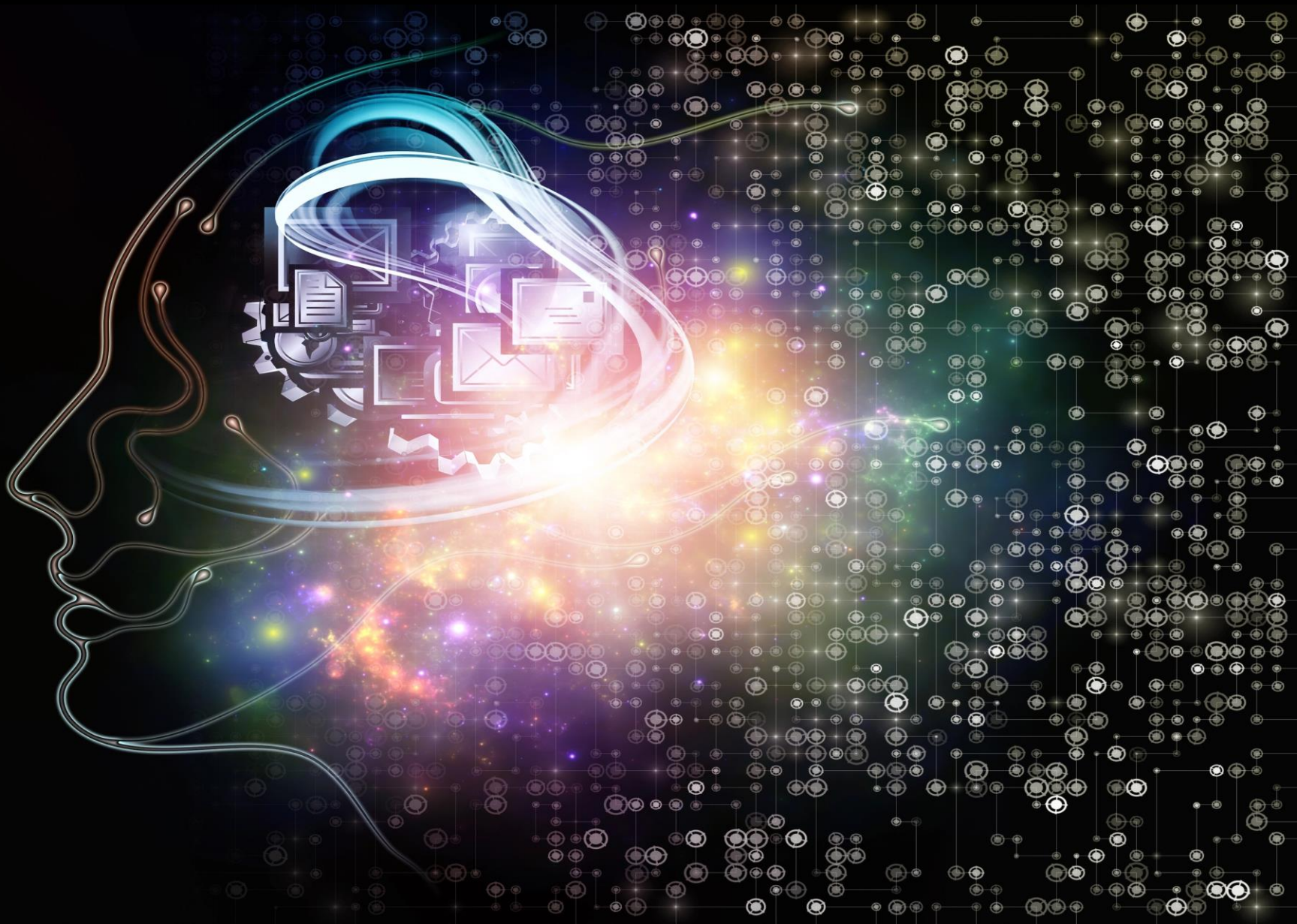
”Lärarens uppgift är att sätta det betyg som sammantaget motsvarar elevens kunskaper genom att hitta den bästa överensstämmelsen mellan betygsunderlaget och betygs-kriterierna, och på så sätt **omvandla en mångfacetterad bild av en elevs kunskaper i ett ämne eller en kurs till ett betyg.**”

VÄSENTLIGA KUNSKAPER

BILDNING, PROGRESSION & MODERNISING

Ämnen är olika stora

EN HEL DEL
NIVÅ 1 ÄMNINGEN!

Matematik

- Nivå 1
- Nivå 2
- Matematik – fortsättning
 - Nivå 1
 - Nivå 2
- Matematik fördjupning
- Matematik specialisering B & C

Stora a

- Max antal poäng

Nivåer i ämnet matlagning

- Nivå 1, 100 poäng.
- Nivå 2, 100 poäng, som bygger på nivå 1.
- Nivå 3, 200 poäng, som bygger på nivå 2.
- Nivå 4, 200 poäng, som bygger på nivå 3.
- Nivå 5, 200 poäng, som bygger på nivå 4.

Nivå 1, 100 poäng Visa ▾

Nivå 2, 100 poäng Visa ▾

Nivå 3, 200 poäng Visa ▾

Nivå 4, 200 poäng Visa ▾

Nivå 5, 200 poäng Visa ▾

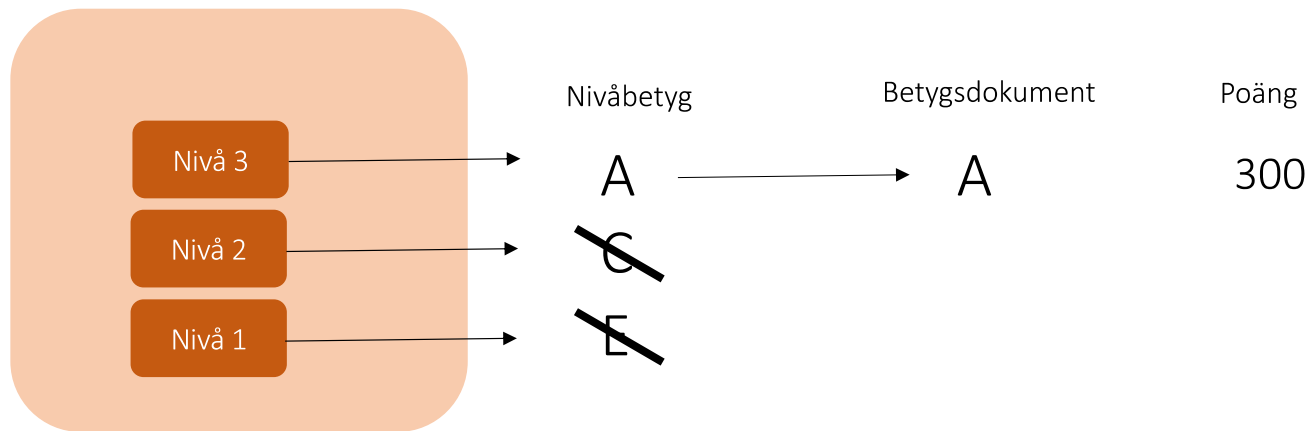

Ämnesbetyg syften med reformen

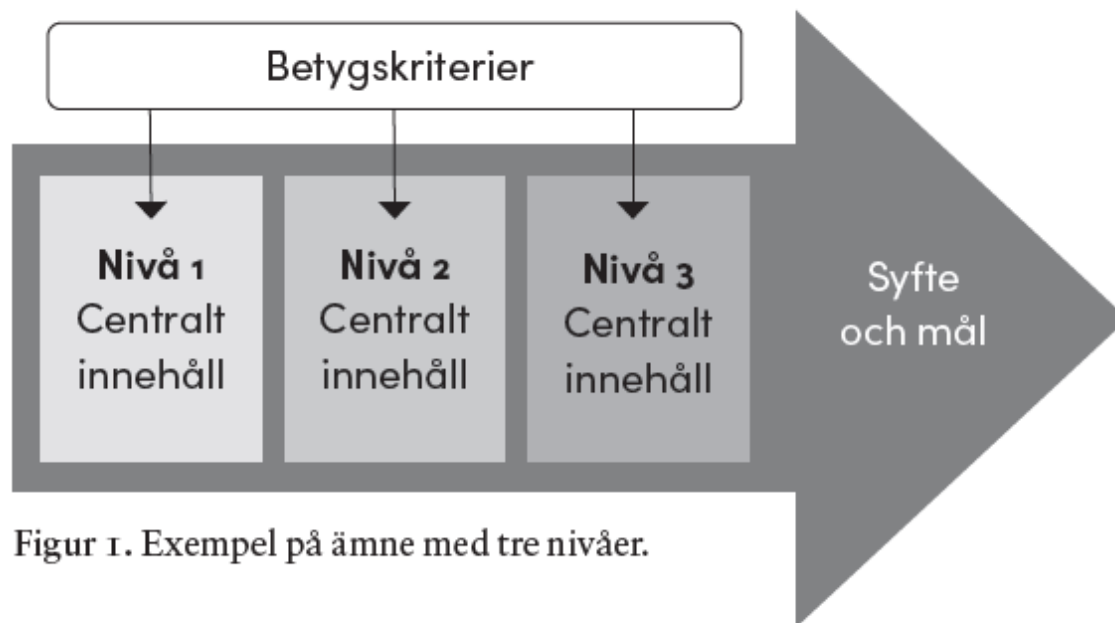
- Eleven ska få längre tid för att hinna fördjupa sig i ett ämne innan det slutliga betyget sätts.
- Läraren ges också bättre möjligheter att bedriva undervisning långsiktigt och utifrån en helhetssyn.
- Betyget kommer bättre än idag återspegla vad eleven kan i slutet av sina studier i ämnet.

Eleven ska få längre tid för att hinna fördjupa sig i ett ämne innan det slutliga betyget sätts.

Betyget kommer bättre än idag återspegla vad eleven kan i slutet av sina studier i ämnet.

Läraren ges också bättre möjligheter att bedriva undervisning långsiktigt och utifrån en helhetssyn.

Figur 1. Exempel på ämne med tre nivåer.

(Lundgren & Karlefjärd, 2024)

“Det finns emellertid inga krav på överlämning av planeringar och elevresultat om elever byter lärare mellan nivåer i ett ämne. Det nya systemet med ämnesbetyg ska inte leda till ökad administrativ börda för lärare.”

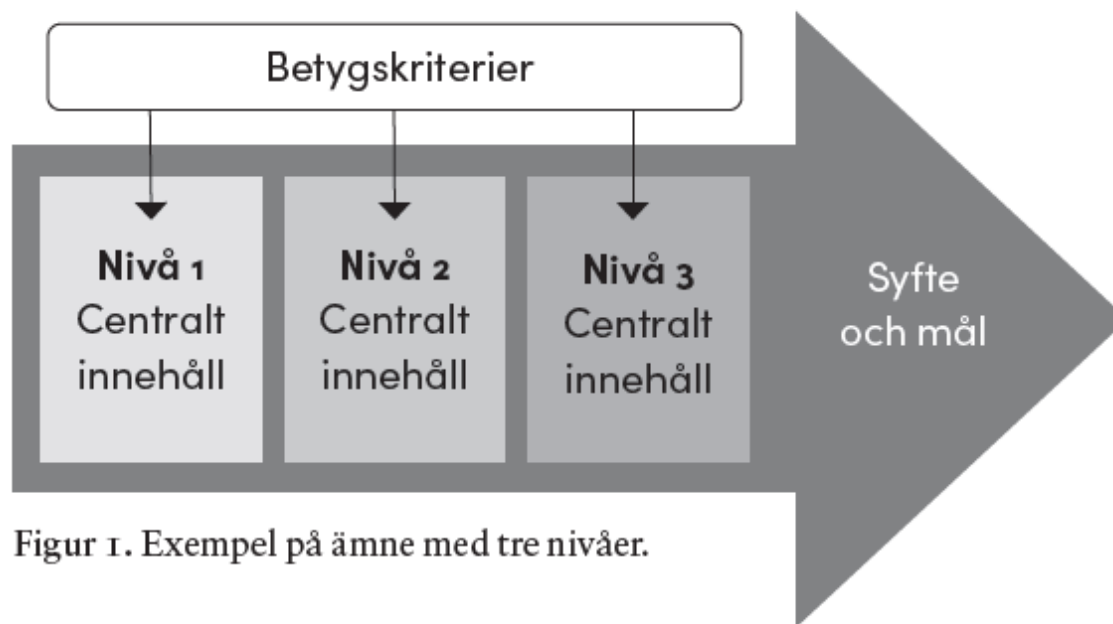
Vad pratas det om?

Nya ämnesplaner

Figur 1. Exempel på ämne med tre nivåer.

(Lundgren & Karlefjärd, 2024)

CENTRALT INNEHÅLL BÄR PROGRESSIONEN

- fördjupning genom ökad komplexitet
- breddning genom att nya innehållsliga områden läggs till
- upprepning, men med en ökande svårighetsgrad eftersom innehållet relaterar till övrigt centralt innehåll på den aktuella nivån.
- **påbyggnad med innehåll som förutsätter att eleven förstått ett innehåll på en lägre nivå**

Läraren bör läsa och tolka betygskriterierna så att betygsunderlagets olika delar tillmäts relevant vikt utifrån ämnets syfte, centrala innehåll och den undervisning som har bedrivits

Gy11

Eleven redogör utförligt för innebörden av begrepp, modeller, teorier och arbetsmetoder från vart och ett av kursens olika områden. Eleven använder dessa med viss säkerhet för att söka svar på frågor samt för att beskriva och exemplifiera biologiska samband på olika nivåer, från molekylnivå till ekosystemnivå. Utifrån några exempel redogör eleven utförligt för hur biologins modeller och teorier utvecklas. Eleven värderar också modellernas och teoriernas giltighet och begränsningar med enkla omdömen.

Eleven analyserar och söker svar på komplexa frågor i bekanta situationer med tillfredsställande resultat. Detta gäller såväl i det teoretiska som i det praktiska arbetet. I arbetet formulerar eleven relevanta hypoteser och formulerar med viss säkerhet egna frågor. Eleven planerar och genomför efter samråd med handledare experiment och fältstudier på ett tillfredsställande sätt. Dessutom hanterar eleven material och utrustning på ett säkert sätt. Vidare tolkar eleven sina resultat, utvärderar sina metoder med enkla omdömen och motiverar sina slutsatser med välgrundade resonemang.

Eleven diskuterar utförligt frågor som rör biologins betydelse för individ och samhälle. I diskussionerna för eleven fram välgrundade argument och redogör utförligt för konsekvenser av något tänkbart ställningstagande.

Eleven använder med viss säkerhet ett naturvetenskapligt språk och anpassar till stor del sin kommunikation till syfte och sammanhang. Dessutom använder eleven olika typer av källor och gör välgrundade bedömningar av informationens och källornas trovärdighet och relevans.

När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han med viss säkerhet den egna förmågan och situationens krav.

Gy25

Eleven använder biologi i utvecklade analyser av biologiska frågeställningar och samband. Dessutom kommunicerar eleven i frågor som rör biologi med god naturvetenskaplig underbyggnad.

Eleven visar goda kunskaper om biologins begrepp, modeller och teorier samt ger utvecklade förklaringar av biologiska samband.

Eleven genomför på ett säkert och systematiskt sätt naturvetenskapliga undersökningar. Eleven värderar och redovisar sina undersökningar på ett fungerande sätt.

Eleven för utvecklade resonemang om biologins betydelse för utveckling inom vetenskap och samhälle.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven har grundläggande kunskaper om kristendomen och de andra världsreligionerna och visar det genom att **beskriva** centrala tankegångar, uttalanden och konkreta religiösa uttryck och handlingar inom religionerna. Dessutom för eleven **enka resonemang** om likheter och skillnader inom och mellan några religioner och andra livsåskådningar. Eleven kan utifrån undersökningar om hur religioner kan påverkas av och påverka samhälleliga förhållanden och skedanden **beskriva enka samband** med **enka och till viss del underbyggda resonemang**. Eleven kan också **föra enka resonemang** om hur livsåskådningar skildras i olika sammanhang och hur identiteter kan formas av religioner och andra livsåskådningar på ett sätt som **till viss del för resonemanget framåt**.

Eleven kan resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar genom att **föra enka och till viss del underbyggda resonemang** och använda etiska begrepp och modeller på ett i **huvudsak fungerande** sätt. Eleven kan söka information om religioner och andra livsåskådningar och använder då olika typer av källor på ett i **huvudsak fungerande** sätt samt för **enka och till viss del underbyggda resonemang** om informations och källornas trovärdighet och relevans.

Eleven har grundläggande kunskaper om kristendomen och de andra världsreligionerna och visar det genom att beskriva centrala tankegångar, uttalanden och konkreta religiösa uttryck och handlingar inom religionerna. Dessutom för eleven enkla resonemang om likheter och skillnader inom och mellan några religioner och andra livsåskådningar. Eleven kan utifrån undersökningar om hur religioner kan påverkas av och påverka samhälleliga förhållanden och skeenden beskriva enkla samband med enkla och till viss del underbyggda resonemang. Eleven kan också förstå enkla resonemang om hur livsåskådningar skildras i olika sammanhang och hur identiteter kan formas av religioner och andra livsåskådningar på ett sätt som till viss del för resonemangets framåt.

Eleven kan resonera och argumentera kring värderingar genom att förklara och motbevisa värderingar.

Eleven kan resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar genom att föra **enkla** och **till viss del underbyggda** resonemang och använda etiska begrepp och modeller på ett i **huvudsak** fungerande sätt. Eleven kan söka information om religioner och andra livsåskådningar och använder då olika typer av källor på ett i **huvudsak** fungerande sätt samt för **enkla** och **till viss del underbyggda** resonemang om informations och källornas trovärdighet och relevans.

Kundskapsprovet för betyget 2 i slutet av årskurs 9

Eleven visar grundläggande kunskaper om religioner och andra livsåsättningar. Eleven
 skiljer samverkan mellan olika religioner och kulturer i samhället från religioner och religiösa praktiker
 mellan och inom olika religioner samt om vad religion och livsåsättning kan betyda för
 människor.

Eleven för enkla resoneringar om frågor som rör religioner mellan religion och samhälle.

Eleven för enkla resoneringar om etik, moraliska frågor och livsåsättningar.

”...Detta leder till att betygens validitet och reliabilitet ökar, det vill säga betygen ger en mer rättvisande och därmed bättre bild av elevens kunskaper i ämnet”

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod: SVEN1000X

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet svenska på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Muntlig framställning i och inför grupp med fokus på anpassning till samtal och mottagare. Manuskrivande och hjälpmedel för att stödja muntliga framställningar. Att lyssna och ge respons som är anpassad till kommunikationssituationen i den retoriska arbetsprocessen.
- Skriftlig framställning av olika typer av texter för kommunikation, lärande och utvärdering. Där bland argumenterande texter och kreativt skrivande.
- Struktur och språkliga drag i olika typer av texter. Skriftspråkets normer och vilka språkliga egenskaper som gör att en text fungerar väl i sitt sammanhang. Användning av digitala verktyg för textbearbetning samt för respons på texter. Citat- och referatteknik.
- Läsning av och samtal om sakprosa. Produktion av texter som anknyter till olika sammanhang.
- Informationssökning och värdering av information från olika typer av texter. Sammanfattning och kritisk läsning av texter från olika typer av källor.
- Läsning av, samtal om och analys av skönlitterära texter ur genrer epik, lyrik och dramatik, författade av såväl kvinnor som män, med betoning på samtida verk.
- En översikt över de litterära epokerna.
- Grundläggande språkvetenskapliga begrepp som behövs för att på ett strukturerat sätt tala om språkets uppbyggnad och funktion samt diskutera språkförhållanden.
- Språk och språkanvändning med särskild betoning på språklig variation i talat och skrivet språk. Hur språklig variation hänger samman med geografisk och social bakgrund, ålder och kön samt hur makt, normer och identitet kan komma till uttryck i språkanvändning.

Nivå 2, 100 poäng

Nivåkod: SVEN2000X

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet svenska på nivå 2 ska behandla följande centrala innehåll:

- Muntlig framställning av utredande och argumenterande slag. Tillämpning av den retoriska arbetsprocessen för att planera och genomföra muntlig framställning i olika sammanhang för olika mottagare. Retoriska verktyg.
- Skriftlig framställning av argumenterande och utredande texter. Tillämpning av den retoriska arbetsprocessen för att planera och genomföra skriftlig framställning i olika sammanhang för olika mottagare. Retoriska verktyg.
- Struktur och språkliga drag i argumenterande och utredande texter. Skriftspråkets normer och vilka språkliga egenskaper som gör att en text fungerar väl i sitt sammanhang. Användning av digitala verktyg för textbearbetning samt för respons på texter. Citat- och referatteknik.
- Läsning av och samtal om sakprosa. Produktion av texter som anknyter till olika sammanhang.
- Informationssökning och värdering av information från olika typer av texter. Sammanfattning och kritisk läsning av texter från olika typer av källor.
- Läsning av, samtal om och analys av samtida och äldre skönlitterära texter ur genrer epik, lyrik och dramatik från Sverige och olika delar av världen, författade av såväl kvinnor som män. Dansk och norsk skönlitteratur, delvis på originalspråk.

•Fördjupning i några litterära epoker samt skönlitteraturens relation till förhållanden och idéströmningar i samhället, historiskt och i nutid. Några tongivande författare från olika tider och från olika delar av världen.

- Det svenska språkets grammatik, däribland hur ord, fraser och meningar byggs upp. Analys av det svenska språkets uppbyggnad i olika typer av texter.
- Språk och språkanvändning med särskild betoning på språkförhållanden i Sverige och övriga Norden. Svensk språklagstiftning, däribland hur svenskan, den språkliga mångfalden i Sverige och den enskildes tillgång till språk kan värnas samt de nationella minoritetsspråkens och teckenspråkets ställning. Flerspråkighet och dess betydelse för individ och samhälle.

•Läsning av, samtal om och analys av samtida och äldre skönlitterära texter ur genrer epik, lyrik och dramatik från Sverige, övriga Norden och olika delar av världen, författade av såväl kvinnor som män. Jämförande analys av litterära verk från olika tider och deras relation till de historiska och kulturella sammanhang de tillkommit i.

- Litteraturvetenskapligt grundad analys av skönlitterära texter med användning av språkvetenskapliga begrepp.

Det svenska språkets historiska förhållanden mellan släktskapsförhållanden mellan olika delar av världen.

Gy11

Hur kan man redogöra för något utförligt och nyanserat om undervisningen enbart ska ge "en översikt"?

Eleven kan, i f...
tankar och å...
framställnin...
framställni...
är **ledigt o**...
Eleven har...
presentatio...
integrerade

Eleven kan skri...
sammanhängand...
mottagare och kom...
framställningen är tyd...
skriftspråkets normer för spr...
innehåller goda formuleringar.

Eleven kan läsa, reflektera över och göra sammanfattningar av texter samt skriva egna texter **som lyfter fram huvudtanken i det lästa och ger nya, relevanta perspektiv.** I sitt arbete värderar och granskar eleven **med säkerhet** källor kritiskt samt tillämpar grundläggande regler för citat- och referatteknik.

Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande. **Eleven reflekterar också över innehåll och form med hjälp av några berättartekniska och stilistiska begrepp.** Dessutom kan eleven **utförligt redogöra** för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv. Eleven återger **några** iakttagelser, formulerar **välgrundade och nyanserade** egna tankar med utgångspunkt i berättandet **samt relaterar innehållet i berättandet på ett relevant sätt till allmänmänskliga förhållanden.**

Eleven kan göra **välgrundade och nyanserade** reflektioner över hur språklig variation hänger samman med talare och kommunikationssituation samt ge exempel på **och nyanserat diskutera** hur språk och språkbruk kan markera avstånd och samhörighet. Dessutom resonerar eleven **utförligt, utifrån flera olika perspektiv**, om attityder till **flera** olika former av språklig variation.

Gy25

Eleven kommunicerar muntligt med **mycket god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven genomför muntliga framställningar med **god säkerhet** i sitt framförande.

Eleven skriver olika typer av texter med **mycket god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Eleven följer **mycket väl** skriftspråkets normer för språkriktighet och språket är varierat och **mycket välformulerat.**

Eleven läser sakprosa och för **välutvecklade** resonemang om texternas innehåll, uppbyggnad, relevans och tillförlitlighet. Vid läsning av sakprosa visar eleven **mycket god** läsförståelse. Eleven använder lästa texter på ett **väl fungerande** sätt i egna texter och tillämpar regler för citat- och referatteknik.

Eleven redogör utförligt och nyanserat för huvuddragen i litterära epoker och för välutvecklade resonemang om samband mellan litterära verk och de sammanhang de tillkommit i.

Eleven läser skönlitteratur och visar **mycket god** läsförståelse. Eleven gör **utvecklade och nyanserade** analyser av olika typer av skönlitteratur.

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om det svenska språket och för **välutvecklade** resonemang om språkanvändning.

HUR UNDERVISAR VI SÅ ATT DET KAN
HÄNDA?

HUR BLIR DET MED TYDLIGHETEN NU DÅ?

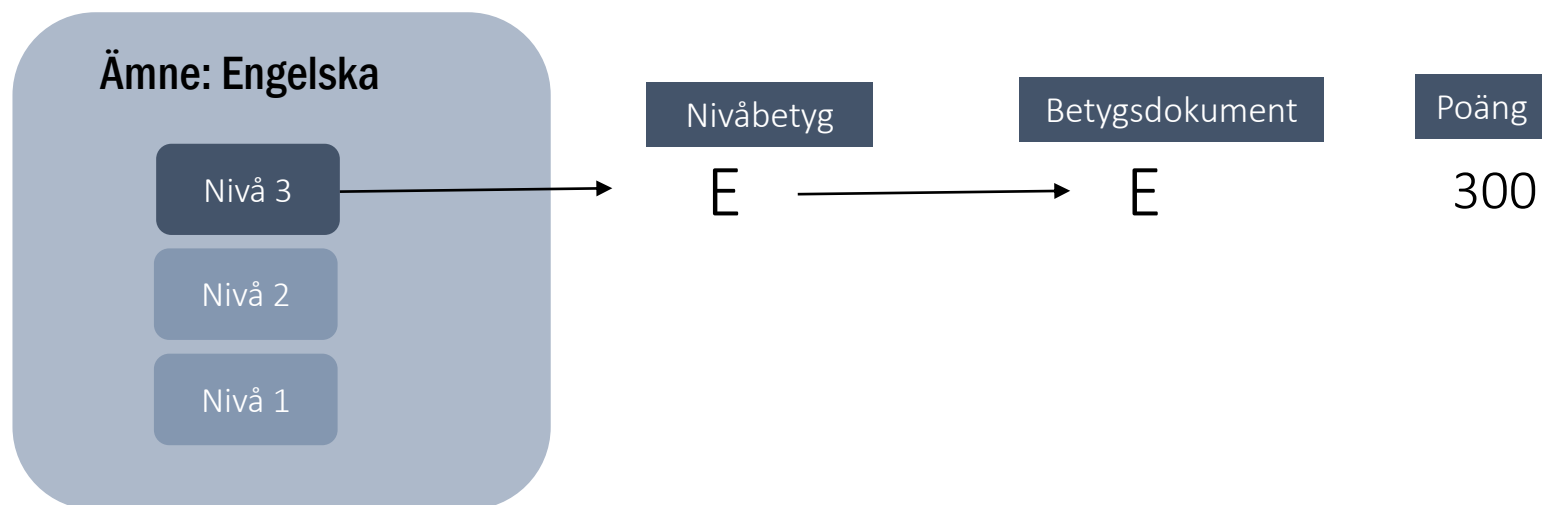

**Kommer dessa
förändringar
påverka hur vi
pratar om
dokumentation &
kommunikation?**

A 3D word cloud visualization. The central focus is the word "STRATEGY" in large, bold, red, three-dimensional capital letters. Surrounding this central word is a dense field of smaller, white, three-dimensional words. These words are primarily interrogative pronouns and adverbs, including "What?", "How?", "When?", "Why?", "Where?", and "Who?". The words are arranged in a way that they appear to be floating or stacked around the central "STRATEGY" word, creating a sense of depth and complexity. The overall composition suggests a strategic framework or a series of questions that define a strategy.

Prövning nivåbetyg

Mycket är samma

Kontakt!

Anna Karlefjärd

Anna.karlefjard@gmail.com